

Turf, jenever en achterdocht

De vele excursies naar prachtige landschappen met dito bodems speelden destijds geen rol bij het kiezen van de studie bodemkunde. Maar dat was wel mooi meegenomen! Naast vele plaatsen in Nederland herinner ik me educatieve trips naar Duitsland, België, Luxemburg, Ierland en Zweden. Mij bekreep altijd het gevoel van een schoolreisje.

Onlangs was dat gevoel weer helemaal terug. De Nederlandse Bodemkundige Vereniging organiseerde samen met het Nederlands Veengenootschap een excursie rond het thema hoogveen en turf. Wij reisden naar Geeste in Duitsland voor een bezoek aan het Emsland Moormuseum.

De deelnemers werden geïnformeerd over het landschap, de bodemopbouw en het landgebruik in de Veenkoloniën. Ook het verdwijnen van het veen in Nederland kwam aan de orde. In Duitsland is naar verhouding veel meer veen in stand gebleven. Er was voldoende hout om te stoken en dat is gemakkelijker dan stoken op veen.

Na een aantal boeiende inleidingen bezochten we het Moormuseum. Wij raakten onder de indruk van de enorme machines waarmee men het veen wint en - om na het winnen van veen landbouwgrond te creëren - de resten van het veen mengt met het onderliggende zand.

Na de lunch gingen we naar buiten. Wij aanschouwden de winning van veen met een enorme graafmachine. Het mooiste moment deed zich voor nadat met een kraan een profielkuil was gegraven op een plek waar veen en zand door elkaar waren gehusseld. Veel deelnemers sprongen gretig de kuil in om de bodemopbouw van nabij te kunnen aanschouwen. Het omhoog sijpelende kwelwater maakte dat we weer moesten vertrekken.

Het winnen van veen heeft geen goede pers in Duitsland. Men beschouwt het als een aantasting van het landschap. De turfindustrie verdedigt zich door te wijzen op het nut van het verkregen product, dat vooral in de tuinbouw wordt gebruikt en zo bijdraagt aan de economie. Men durft daarvoor zelfs het woord duurzaam te gebruiken.

Wij hoorden veel over veen en de gedroogde variant turf. Het was gezellig borrelen na afloop, maar ik zag niemand jenever drinken. En van achterdocht was al helemaal geen sprake na deze topdag. Een bezoek aan het Moormuseum is de moeite dubbel en dwars waard. Het is helemaal niet ver en toch in het buitenland. Ideeetje voor een educatief vakantietoeltje?